

**ИЗМЕНА ОСНОВНОГ УПУТСТВА ЗА ПРЕДМЕТ
КЊИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦУ
(обавезни предмет 2 + 2)**

Поштовани студенти,
у складу са Одлуком Владе Републике Србије о проглашењу ванредног стања и обустављању наставе од понедељка, 16. 03. 2020. године, у Високој школи струковних студија за образовање васпитача у Кикинди, реализоваће се настава на даљину.

Школска 2019/2020. година, семестар II – настава на даљину

Смер: Струковни васпитач деце предшколског узраста

Струковни васпитач за традиционалне игре

Број ЕСПБ бодова: 5

Предметни наставник: др Тамара Грујић, проф.

Контакт: tamaragrujic77@gmail.com

Обавезе студената: израда семинарског рада, одбрана семинарског рада у виду презентације, писане вежбе.

Студенти који су редовно похађали наставу, потребно је да тему за семинарски рад пријаве путем мејла, најкасније до 30. 03. 2020. године, а да семинарски рад и презентацију семинарског рада заједно пошаљу путем мејла, најкасније до 30. 04. 2020. године.

Студенти у радном односу који су имали да припреме одбрану семинарског рада 21. 03. 2020. године, потребно је да семинарски рад и презентацију семинарског рада заједно пошаљу путем мејла, најкасније до 30. 03. 2020. године.

Студенти у радном односу који су имали да припреме одбрану семинарског рада 11. 04. 2020. године, потребно је да семинарски рад и презентацију семинарског рада заједно пошаљу путем мејла, најкасније до 20. 04. 2020. године.

Семинарски рад и презентацију рада потребно је урадити у складу са упутством које се налази у овом документу.

Писана вежба 1 – интерпретација једне бајке Шарла Пероа/браће Грим/Александра Сергејевича Пушкина, по избору (са списка обавезне лектире) – рок 27. 03. 2020.

Писана вежба 2 – интерпретација једне бајке Ханса Кристијана Андерсена, по избору (са списка обавезне лектире) – рок 03. 04. 2020.

Писана вежба 3 – интерпретација једне бајке Иване Брлић Мажуранић/Гроздане Олујић, по избору (са списка обавезне лектире) – рок 10. 04. 2020.

Писана вежба 4 – анализа лика, по избору, из романа *Алиса у Земљи чуда*, *Мали принц*, *Пиноккио* –рок 24. 04. 2020.

Писана вежба 5 – роман дружине, *Орлови рано лете/Хајдуци*: фабула и сиже, ликови, по избору – рок 08. 05. 2020.

Писана вежба 6 – интерпретација пет песама за децу Јована Јовановића Змаја, по избору – рок 15. 05. 2020.

Писана вежба 7 – интерпретација три песме за децу Душка Радовића, по избору – рок 22. 05. 2020.

Писане вежбе реализује се у слободној форми (3–4 стране), не захтевају навођење литературе, али ако се наводи нечије мишљење, обавезно навести тачан извор.

Интерпретација је један од облика проучавања књижевности. Као термин значи – *објашњење* и позната је још у античким временима. Смисао књижевне интерпретације јесте у објашњавању књижевног дела као јединствене и непоновљиве духовне творевине. Интерпретација књижевно дело види као целину чији састав чине многи елементи. Свако књижевно дело може да буде предмет интерпретације. Може да постоји интерпретација пејзажа, ликова, теме, интерпретација стила и језика у једном делу. Ако пак интерпретација за предмет има целину, на пример лирску песму, онда она обухвата: расположење (емоцију); стих – ритам, мелодију; извор инспирације; песничку тему, мотиве и везу међу њима; мисао; затим језичко-стилска обележја. Ако је у питању прозно дело, онда се интерпретира: тема, фабула, композиција, ликови, идеја, језик и стил.

Уопштено гледано, може се рећи да интерпретација подразумева читање дела, радозналост, разумевање, схватање и усвајање језичких елемената, књижевнотеоријских појмова, креативно проницање у структуру текста, тј. дубљи смисао дела.

Семинарски рад, презентацију рада и писане вежбе слати искључиво на мејл адресу tamaragujic77@gmail.com, поштујући наведене рокове. За све недоумице и информације можете се обратити на наведени мејл.

Колоквијуми се неће реализовати.

Теме за семинарски рад:

1. Питање народног песништва за децу
2. Жанрови народне књижевности намењени деци предшколског узраста
3. Пословице, загонетке и питалице
4. Лирска народна поезија за децу
5. Балада као жанр народне књижевности
6. Епска народна поезија у књижевности за децу
7. Народна бајка у књижевности за децу
8. Значај бајке у одрастању
9. Владимир Проп: *Морфологија бајке*
10. Бруно Бетелхајм о значењу бајки (домет истраживања)
11. Цветан Тодоров: *Увод у фантастичну књижевност*
12. Српска народна бајка и фантастични елементи
13. Реално и фантастично у бајци
14. Фантастика у народној бајци *Баиш-Челик*
15. Фантастика у народној бајци *Златна јабука и девет пауница*
16. Народна и уметничка бајка – сличности и разлике
17. Бајке у стиху А. С. Пушкина
18. Народна басна у књижевности за децу
19. Наравоученија Доситејевих басни
20. Шаљива народна прича у књижевности за децу

21. Народне песме и приче о животињама у књижевности за децу
22. Пејзажи у делима за децу
23. Хумор у делима за децу
24. Флора и фауна у књижевности за децу
25. Конструкт детињства у српској књижевности за децу
26. Дечје мане и несташлуци у поезији Јована Јовановић Змаја
27. Позитивни ликови деце у поезији за децу Јована Јовановића Змаја
28. Негативни ликови деце у поезији за децу Јована Јовановића Змаја
29. Песме о животињама Јована Јовановић Змаја
30. Игра у поезији Јована Јовановић Змаја
31. Хумор у поезији Јована Јовановић Змаја
32. Одрасли и деца у поезији Јована Јовановић Змаја
33. Педагошко у поезији Јована Јовановић Змаја
34. Естетско у поезији Јована Јовановић Змаја
35. Поезија Јована Јовановић Змаја и народна књижевност
36. Нонсенс у поезији Јована Јовановића Змаја
37. Јован Јовановић Змај – песник за предшколски узраст
38. Партнерски однос одраслих и деце у поезији Душана Радовића
39. Традиција и модерност у поезији за децу Јована Јовановића Змаја
40. Игра у поезији за децу Душана Радовића
41. Хумор у поезији Душана Радовића
42. Душан Радовић – песник предшколске деце
43. Пародија у поезији за децу Душана Радовића
44. Дечји страхови у поезији Душана Радовића
45. Конструкт детињства у стваралаштву Душана Радовића
46. Стваралаштво за децу Григора Витеза
47. *Сто вукова* Григора Витеза
48. Природа у поезији за децу Григора Витеза
49. Ономатопеја у поезији за децу Григора Витеза
50. Нонсенсна поезија Григора Витеза
51. Традиција и модерност у поезији за децу Григора Витеза
52. Породица у поезији Драгана Лукића
53. Урбано у поезији Драгана Лукића
54. Животиње у поезији Драгана Лукића
55. Васпитно у поезији Драгана Лукића
56. Драган Лукић – песник деце предшколског узраста
57. Антропоморфизована небеска тела и ствари у поезији Милована Данојлића
58. Природа у поезији Момчила Тешића
59. Човек и природа у поезији Десанке Максимовић
60. Сеоске теме у поезији Добрице Ерића
61. Слика дечјег одрастања у поезији Мирослава Антића
62. Одрасли и деца у поезији за децу Мирослава Антића
63. Прва љубав у поезији за децу Мирослава Антића
64. Песме о животињама Гвида Тартаље
65. Гвидо Тартаља – песник деце предшколског узраста
66. Тематика поезије за децу Бранка Ћопића
67. Игра и хумор у поезији за децу Љубивоја Ршумовћа
68. Нонсенс у поезији за децу Љубивоја Ршумовића
69. Животиње и натрприродна бића у поезији Љубивоја Ршумовића
70. Љубивоје Ршумовић – песник деце предшколског узраста

71. Тематика поезије за децу Владимира Андрића
72. Тематика поезије за децу Душка Трифуновића
73. Интермедијалност у поезији за децу Душана Поп Ђурђева
74. Књижевно дело Душана Поп Ђурђева и масовна култура
75. Песме које се гледају Душана Поп Ђурђева
76. Интермедијалност у књижевности за децу
77. Животни пут Чарлија, како га креира Александар Поповић
78. Карактеристике критичких приказа дела књижевности за децу (три паралеле)
79. Фантастика у роману *Алиса у Земљи чуда*
80. Фантастика у *Малом принцу* Анотоана Сент Егзиперија
81. Фантастика у роману *Авен и јазонас у Земљи ваука* Уроша Петровића
82. Драма и антидрама за децу
83. Мотив дружине у Нушићевим *Хајдуцима*
84. Мотив дружине у књижевности за децу
85. Авантуристички роман на примеру романа Марка Твена *Том Сојер*
86. *Загонетне приче* Уроша Петровића
87. *Пети лептир* Уроша Петровића
88. *Авен и јазонас у Земљи ваука* Уроша Петровића
89. *Миц по миц мициметар* Душка Трифуновића
90. Елементи хумора у *Ружном пачету* Ханса Кристијана Андерсена
91. Крај *Мале сирене* и *Продавачице шибница* Ханса Кристијана Андерсена
92. Носећи ликови у *Снежној краљици* Ханса Кристијана Андерсена
93. Носећи ликови у бајкама Иване Брлић Мажуранић
94. Интерпретација бајке *Месечев цвет* Гроздане Олујић
95. Символичка значења *Седефне руже* Гроздане Олујић

У договору са предметним наставником, студент може да се определи и за неку другу тему која није на списку предложених тема.

Семинарски рад – упутство: Студент бира једну од предложених тема из предмета Књижевност за децу (са списка тема и у договору са предметним наставником); рад треба да садржи 8–12 страна куцаног текста (фонт 12 (Times New Roman), проред 1,5).

Семинарски рад треба урадити у Word документу. Одбрану семинарског рада треба припремити у Power Point презентацији. Презентацију семинарског рада потребно је урадити у тезама, без много текста, користећи слике, илустрације, графиконе и различите мултимедијалне садржаје.

Семинарски радови биће прослеђени свим студентима ради продубљивања знања из одређене области и ради размене искустава из праксе.

Сваки семинарски рад треба да садржи следеће делове:

- на насловној страни пише се назив институције (ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ВАСПИТАЧА У КИКИНДИ), назив смера; предмет из којег се пише семинарски рад: КЊИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦУ); тема семинарског рада (студент бира самостално тему у договору са предметним наставником); име и презиме предметног наставника; име и презиме студента; место: КИКИНДА, школске 2019/2020. год.
- Садржај, са адекватном нумерацијом страна;

- Увод (1–1,5 страна): одговорити на питање шта је тема, о чему ће се говорити у раду
- Теоријски део: укратко препричати, не преписати, оно што се у доступној литератури (у договору са професором) може прочитати о изабраној теми; опис искуства које сте у вези са изабраном темом имали/ сакупили током проучавања литературе.
- Закључак (1 страна): дати кратак осврт на оно о чему је у раду приказано, издвојити битне чињенице које су битне за тему, упоредити оно што сте у вези са темом прочитали са оним што сте сазнали у пракси; изнети лични став о обрађеној, шта је ту значајно, важно, препорука аутора за нека даља и слична истраживања.
- Коришћена литература: навести све коришћене изворе по уобичајеним методолошким правилима (на посебној страни).
Литература или извор информација у електронском облику наводе се по азбучном редоследу. Наведена литература се не нумерише.
Треба да буде најмање 3 извора литературе. Семинарски рад може да садржи штампане и електронске изворе литературе, с тим што она у РАДУ и на КРАЈУ РАДА (у списку литературе) мора да се адекватно наводи, на пример:

1. У РАДУ, ПОСЛЕ СВАКОГ ДЕЛА КОЈИ ЈЕ ПАРАФРАЗИРАН (препричан својим речима), НАВОДИ СЕ У ЗАГРАДИ ИЗВОР ЛИТЕРАТУРЕ (презиме аутора коришћене књиге), СА ГОДИНОМ ИЗДАЊА КЊИГЕ, на пример: (Шипка, 2008);

2. НА КРАЈУ РАДА, ОВА КЊИГА БИ СЕ НАВЕЛА ОВАКО:

Шипка, М. (2008). *Култура говора*. Нови Сад: Прометеј.

3. Уколико је два аутора наводи се, на пример (Радојко и Милетић, 2005);

Радојко, М. и Милетић, М. (2005. и каснија издања). *Комуницирање, медији и друштво*. Нови Сад: Стилос.

4. УКОЛИКО СЕ ЦИТИРА АУТОР КОЈИ ЈЕ ВЕЋ ЦИТИРАО НЕКОГ АУТОРА, НАВОДИ СЕ ПРВО ЦИТИРАНИ АУТОР, А ОНДА ОНАЈ АУТОР КОЈЕГ СМО МИ ЦИТИРАЛИ из расположиве литературе. На пример (Ђурић, 1994, према Голубовић, 2002)...значи у књизи коју ми користимо аутор (Голубовић), већ цитира Ђурића...неопходно је навести оба аутора;

5. ЧЛАНАК ПРЕУЗЕТ СА ИНТЕРНЕТ ЧАСОПИСА: Brown, M. R. & Cao, C. (2001). Distribution of ovary ecdysteroidogenic hormone I in the nervous system and gut of mosquitoes. *Journal of Insect Science*, 1(3). Retrieved September 24, 2002, from <http://www.insectscience.org/1.3/>

6. ЕЛЕКТРОНСКА КОПИЈА ЧЛАНКА ИЗ ЧАСОПИСА ПРЕУЗЕТА ИЗ БАЗЕ ПОДАТАКА: Pendlebury, S. (1998). Transforming teacher education in South Africa: A space-time perspective [Electronic version]. *Cambridge Journal of Education*, 28(3), 333–350. Retrieved September 24, 2002, from Academic Search Premier (EBSCOhost) database.

7. ВЕБ СТРАНА БЕЗ НАВЕДЕНОГ АУТОРА И ДАТУМА: *Geography of the Seychelles*. (n.d.). Retrieved September 24, 2002, from <http://www.stgt.com/seychelles/html/geography.htm>.

- **Прилози:** Уколико постоје прилози у семинарском раду, прилажу се на самом крају рада. Прилози се одвајају од рада посебним листом са наведеним насловом (Прилози), и наводе се у садржају. Прилози се обележавају у наслову по редном броју прилога док се странице прилога не нумеришу. Прилози (слике, графикони, цртежи, фотографије и сл.) – треба их описати у раду и навести да се налазе у делу Прилози.

Поред литературе која се препоручује за писање семинарског рада, пожељно је да студент изнесе сопствено мишљење о одређеној проблематици.

Литература:

- Вуковић, Ново (1996). *Увод у књижевност за децу*. Подгорица: Унирекс.
- Грујић, Тамара (2010). *Змајево песништво за децу и усменокњижевна традиција*. Нови Сад: Змајеве дечје игре.
- Данолић, Милован (2004). *Наивна песма. Огледи и записи о дечјој књижевности*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Јекнић, Драгољуб (1994). *Српска књижевност за децу, I – III*. Београд: МАК.
- Капицић-Хаџић, Насиха (1981). *Од Змаја до Витеза*. Сарајево.
- Љуштановић, Јован (2009). *Принцеза лута замком. Теоријска мисао за децу из окриља Змајевих дечјих игара*. Нови Сад: Змајеве дечје игре.
- Љуштановић, Јован (2012). *Књижевност за децу у огледалу културе*. Нови Сад: Змајеве дечје игре.
- Марјановић, Воја и Ђуричковић, Милутин (2007). *Књижевност за децу и младе у књижевној критици I, II*. Алексинац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача; Краљево: Libro company.
- Марковић, Слободан Ж. (1971). *Записи о књижевности за децу*. Београд: Интерпрес.
- Марковић, Слободан Ж. (1982). *Записи о појавама у књижевности за децу*. Горњи Милановац: Дечје новине.
- Марковић, Слободан Ж. (2003). *Записи о књижевности за децу III*. Београд: Београдска књига.
- Марковић, Слободан Ж. (2007). *Записи о књижевности за децу IV*. Београд: Београдска књига.
- Опачић, Зорана (2011). *Наивна свест и фикција*. Нови Сад: Змајеве дечје игре.
- Опачић, Зорана (2019). *(Пре)обликовање детињства*. Београд: Учитељски факултет.
- Пешикан Љуштановић, Љиљана (2012). *Госпођи Алисиној десној нози. Огледи о књижевности за децу*. Нови Сад: Змајеве дечје игре.
- Радикић, Василије (2003). *Змајево песништво за децу*. Нови Сад: Змајеве дечје игре.
- Радикић, Василије (2010). *Цврчак или мрав. Огледи из књижевности за децу*. Нови Сад: Змајеве дечје игре.
- Тахмишчић, Хусеин и група аутора (1972). *Критика књижевности за децу*. Нови Сад: Змајеве дечје игре.
- Хамовић, Валентина (2015). *Непрекидно детињство*. Нови Саде: Змајеве дечје игре.
- Црнковић, Милан (1967). *Дјечја књижевност – приручник за студенте педагошких академија и наставнике*. Загреб: Школска књига.
- Шаранчић Чутура, Снежана (2017). *Фолклорно у простору наивног. Усмена књижевност у контексту књижевности за децу*. Сомбор: Педагошки факултет.

Часопис: *Детињство*. Нови Сад: Змајеве дечје игре. (доступан на сајту www.zmajevedecjeigre/detinjstvo/arhiva)

Књиге:

- Вујчић, Никола (2006). *Српска народна књижевност за децу*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Миларић, Владимир (1975). *Зелени брегови детињства, Антологија поезије за децу*. Нови Сад.
- Царић, Воја (1968). *Поезија и дете, Антологија савремене поезије за децу*. Београд: Младо поколење.

Приручници:

Речник књижевних термина (1992). Београд: Нолит.

Због немогућности прибављања писане литературе, препоручују се електронски извори:

- www.zmajevdecjeigre/detinjstvo/arhiva
- www.rastko.rs/knjizevnost
- www.scindeks.ceon.rs

или неки други примерени електронски извори.

Обавезна лектира

Бајка у књижевности за децу

1. Вук Стефановић Караџић, *Српске народне приповјетке (Баи-Челик, Биберче, Пепељуга, Чардак ни на небу ни на земљи, Немушти језик, Аждаја и царев син, Златна јабука и девет пауница)*
2. Бајке Шарла Пероа (*Пепељуга, Мачак у чизмама, Успавана лепотица, Палчић, Златокоса*)
3. Бајке Александра С. Пушкина (*Бајка о рибару и рибици, Бајка о цару Салтану*)
4. Бајке браће Грим (*Пепељуга, Ивица и Марица, Црвенкапа, Снежана и седам патуљака, Трнова Ружица*)
5. Бајке Ханса Кристијана Андерсена (*Ружно паче, Девочица са шибницама, Мала сирена, Снежна краљица, Палчица, Царево ново одело, Оловни војник*)
6. Ивана Брлић Мажуранић, *Приче из давнине (Рибар Палунко и његова жена, Шума Стриборова, Регоч)*
7. Гроздана Олујић, *Седефна ружа и друге бајке (Седефна ружа, Месечев цвет)*

Фантастика у књижевности за децу

1. Луис Керол, *Алиса у Земљи чуда*
2. Антоан Сент де Егзипери, *Мали принц*
3. Карло Колоди, *Пиноккио*
4. Урош Петровић, *Авен и јазонас у Земљи Ваука* (или неки други роман Уроша Петровића, по избору)

Реалистични роман у књижевности за децу: роман дружине

1. Бранко Ћопић, *Орлови рано лете*
2. Бранислав Нушић, *Хајдуци*

Поезија за децу

1. Јован Јовановић Змај, *Поздрав деци, Таши, таши, Дете и лептир, Веверица, Пачја школа, Биха, Ђиха, Мали брата, Пера као доктор, Посекла прст, Свуд по кући, Сади дрво, Чистоћа је пола здравља, Материна маза, Лени Гаша, Пура-Моца, Циганин хвали свога коња, Песма о Максиму, Мачак иде мишу у сватове, Кад би, Како би.*
2. Десанка Максимовић – песме са мотивима природе, по избору
3. Душан Радовић, *Замислите, Тарам, Љута Јулка, Био једном један лав, Како треба, Кад је био мрак, Поука, Плави зец*
4. Драган Лукић – *Фифи*, песме са урбаним мотивима, по избору
5. Григор Витез, *Кад би дрвеће ходало, Како живи Антутун,*
6. Мирослав Антић, љубавна поезија, по избору
7. Милован Данојлић, избор песама из збирке *Како спавају трамваји*
8. Добрица Ерић, *Вашар у Тополи*
9. Љубивоје Ршумовић, песме по избору

Басна у књижевности за децу: народна басна, Езоп, Ла Фонтен, Доситеј Обрадовић, по три басне од сваког аутора, укључујући и народну, по избору

Наставне јединице које је требало реализовати од 19. 03. 2020. године до краја семестра, биће прослеђене студентима путем мејла.

Испитна питања

1. Настанак књиге за децу и почеци књижевности за децу
2. Појам књижевности за децу
3. Читалачи афинитети према узрасту деце
4. Конструкт детињства у књижевности за децу
5. Поетика књижевности за децу: игра
6. Поетика књижевности за децу: хумор
7. Поетика књижевности за децу: нонсенс
8. Стил књижевности за децу
9. Основне одлике усмене књижевности
10. Лирска народна поезија за децу
11. Успаванке, ташунаљке и цупаљке
12. Разбрајалице, песме из дечјих игара, брзалице
13. Питалице, пословице, загонетке
14. Традиционално и модерно у књижевности за децу
15. Шаљива народна прича у књижевности за децу
16. Народне песме и приче о животињама у књижевности за децу
17. Народна бајка у књижевности за децу
18. Уметничка бајка у књижевности за децу
19. Народна и уметничка бајка – сличности и разлике
20. Миграција мотива, појам интернационалног мотива (на примеру три *Пепељуге*)
21. Бајке Шарла Пероа

22. Пушкинове бајке
23. Андерсенове бајке
24. Бајке Иване Брлић Мажуранић
25. Бајке Гроздане Олујић
26. Басна у књижевности за децу (Езоп, Ла Фонтен)
27. Басна Доситеја Обрадовића
28. Рад Јована Јовановића Змаја на књижевности за децу
29. Игра у поезији за децу Јована Јовановића Змаја
30. Децје мане и несташлуци у поезији Јована Јовановића Змаја
31. Песме о животињама Јована Јовановића Змаја
32. Одрасли и деца у поезији за децу Јована Јовановића Змаја
33. Пантеизам у поезији за децу Десанке Максимовић
34. Поезија за децу Душана Радовића
35. Поезија за децу Григора Витеза
36. Поезија за децу Драгана Лукића
37. Поезија за децу Бранка Ћопића
38. Поезија за децу Добрице Ерића
39. Поезија за децу Мирослава Антића
40. Поезија за децу Љубивоја Ршумовића
41. Фантастика у књижевности за децу
42. Антоан Сент де Егзипери, *Мали принц*
43. Карл Колоди, *Пиноккио*
44. Луис Керол, *Алиса у Земљи чуда*
45. Урош Петровић, *Авен и јазонас у Земљи Ваука*
46. Авантуристички роман у књижевности за децу, Марк Твен, *Том Сојер*
47. Роман дружине у књижевности за децу
48. Бранко Ћопић, *Орлови рано лете*
49. Бранислав Нушић, *Хајдуци*
50. Интермедијалност у књижевности за децу

Пример насловне стране семинарског рада:

**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА
ОБРАЗОВАЊЕ ВАСПИТАЧА У КИКИНДИ**

Предмет: **КЊИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦУ**

НАСЛОВ СЕМИНАРСКОГ РАДА

Име и презиме професора

Име и презиме студента
(бр. индекса)

Кикинда, 2019/2020.